

Den 5. december 2024
MIM 127-24

KOMITÉNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførselsretsakt om tidsbegrænsede undtagelser for visse typer professionelt restaurations- og cateringudstyr i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/573 om fluorholdige drivhusgasser (F-gas forordningen) (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførselsretsakt om tidsbegrænsede undtagelser fra markedsføringsforbud af visse typer professionelt restaurations- og cateringudstyr i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/573 om fluorholdige drivhusgasser (F-gas forordningen). Forslaget giver tilladelse til fortsat markedsføring efter d. 1. januar 2025 og frem til d. 30. juni 2026 til visse typer køleudstyr med klimaskadelige gasser med et globalt opvarmningspotentiale (GWP), der er 2.500 gange stærkere end CO₂. Forslaget vedrører specifikt blæstkølere, catering vogne, gæringsskabe, isterningemaskiner, gelato ismaskiner samt slush ice & milkshakemaskiner til professionelle køkkener, som fortsat må anvende fluorholdige drivhusgasser (F-gasser). Forslaget giver tilladelse til markedsføring frem til d. 30. juni 2026 under forudsætning af, at udstyret er mærket med præcisering af gyldighedsperioden for undtagelsen, som krævet i artikel 12, stk. 2 i F-gas forordningen. Forslaget forventes til afstemning i skriftlig procedure i F-gas forvaltningskomitéen med frist d. 13. december 2024. Forslaget forventes ikke at have nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Såfremt undtagelsen ikke gives, kan det få betydning for tilgængeligheden af udstyret på EU markedet, herunder i Danmark. Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Der er ikke kendskab til danske producenter af udstyrstyperne omfattet af undtagelserne. Regeringen ønsker generelt at begrænse udledningen af F-gasser så vidt muligt, herunder ved markedsføringsforbud med grænser for den maksimale klimapåvirkning af de fluorholdige drivhusgasser. I den konkrete sag drejer det sig bl.a. om udstyr, der er essentielt for at sikre fødevarerens sikkerhed ved hurtig nedkøling og opvarmning af fødevarer, eksempelvis blæstkølere, catering vogne og gæringsskabe. Der er på nuværende tidspunkt en lille eller mindre andel af udstyret på markedet i EU, som lever op til forbuddets krav, og således behov for en kortere overgangsperiode for at tillade omstillingen til mindre klimaskadelige kølemidler for resten af markedet. Kommissionen vurderer, at en omstilling inden 1. januar 2025 ikke er praktisk mulig, og at 18 måneders undtagelse er berettiget for at undgå uforholdsmæssige omkostninger. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om tidsbegrænsede undtagelser fra markedsføringsforbud af visse typer professionelt restaurations- og cateringudstyr.

Forslaget er fremsat i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/573 om fluorholdige drivhusgasser (F-gas forordningen). Forslaget har hjemmel i F-gas forordningens artikel 11, stk. 5.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i F-gas forvaltningskomiteen. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget/inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes til afstemning i skriftlig procedure i F-gas forvaltningskomitéen med frist d. 13. december 2024.

Formål og indhold

F-gas forordningens bilag IV indeholder en række markedsføringsforbud af visse typer udstyr med indhold af F-gasser. Forbuddenes formål er dels at reducere udslippet af F-gasser i EU og dermed bidrage til at opfylde EU's klimamålsætning og dels at sikre, at EU opfylder Montreal-protokollens forpligtelser med hensyn til HFC-gasser i samspil med F-gas forordningens nedtrapning af kvoter til HFC-gasser (fluorcarbonhydrider, på engelsk hydrofluorocarbons).

Forordningens artikel 11, stk. 5 giver mulighed for, at Kommissionens undtagelsesvist, efter en begrundet anmodning fra medlemsstats kompetente myndigheder og under hensyntagen til forordningens mål, kan fremsætte forslag om undtagelse i op til 4 år til markedsføring af produkter og anlæg eller udstyr, der er anført i bilag IV.

Det skal i en begrundet anmodning godtgøres, at der for en bestemt produktkategori ikke findes alternativer, eller at alternativer ikke kan anvendes af tekniske eller sikkerhedsmæssige grunde, eller at anvendelsen af teknisk egnede og sikre alternativer ville medføre uforholdsmæssigt store omkostninger.

Forbuddet i bilag IV, punkt 4 fastlægger, at den 1. januar 2025 strammes forbuddet for stationære køleanlæg fra anvendelse af kølemidler med maksimalt globalt opvarmningspotentiale (GWP) på 2500 til kølemidler med en maksimal GWP på 150 for selvstændige køleanlæg eller selvstændigt køleudstyr, bortset fra chillere og andet udstyr reguleret i andre punkter under bilag IV.

Den 29. juli 2024 indgav de franske myndigheder en anmodning om undtagelse for blæstkølere og catering vogne, der falder under forbuddet i bilag IV, punkt 4. Der er tale om blæstkølere til mellem 25 og 100 kg madvarer pr. kabinet og catering vogne med en effekt mellem 1,5-10 kW. Anmodningen begrundes med, at der er behov for at omstille henholdsvis 96 % og 90 % af markedet af denne type udstyr til alternative kølemidler. Begge typer udstyr anvendes til at nedkøle madvarer hurtigt for at

hindre mikrobiel vækst og undgå risiko for madforgiftning. Der er en risiko for manglende tilgængelighed af udstyret på markedet, såfremt der ikke gives tid til at omstille til alternative kølemidler. Udstyret anvendes desuden til fødevarer til mennesker i sårbare sektorer, såsom plejehjem, hospitaler og skoler. Kommissionen har vurderet, at betingelserne for undtagelse er opfyldt, idet forbuddet ville medføre uforholdsmæssigt store omkostninger, og foreslår, at der gives en undtagelse frem til d. 30. juni 2026.

Den 17. september 2024 indgav de italienske myndigheder en anmodning om undtagelse for gæringsskabe, isterningemaskiner, gelato ismaskiner samt slush ice & milkshakemaskiner, der falder under forbuddet i bilag IV, punkt 4. Der er tale om gæringsskabe der kan absorbere en effekt på 1-2 kW, isterningemaskiner der kan producere 200-2.000 kg is i døgnet, gelato ismaskiner med en kølekapacitet over 2 kW og slush ice & milkshakemaskiner med kapacitet større end 3 L. Anmodningen begrundes for gæringsskabe med, at udstyret bruges til at sikre hurtig nedkøling af fødevarer og sikre fødevarerens sikkerheden, samt for de øvrige typer udstyr med, at der er behov for at omstille en betydelig del af markedet, konkret fra 40 % til 85 % af markedet afhængig af den specifikke udstyrstype til alternative kølemidler. Der er en risiko for manglende tilgængelighed af udstyret på markedet, såfremt der ikke gives tid til at omstille til alternative kølemidler. Kommissionen har vurderet, at betingelserne for undtagelse er opfyldt, idet forbuddet ville medføre uforholdsmæssigt store omkostninger, da udstyret efter forbudsdatoen hverken må markedsføres i EU eller eksporteres, og foreslår, at der gives en undtagelse frem til d. 30. juni 2026.

For alle undtagelser gives de under forudsætning af, at udstyret er mærket med præcisering af gyldighedsperioden for undtagelsen, som krævet i artikel 12, stk. 2 i F-gas forordningen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til gennemførelsesretsakt.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakter under F-gas forordningen har direkte retsvirkning i Danmark og skal ikke implementeres i dansk ret.

Anvendelsen af f-gasser er desuden reguleret i bekendtgørelse nr. 1013 om regulering af visse industrielle drivhusgasser (F-gas bekendtgørelsen), som på visse punkter er skrappe end F-gas forordningen. F-gas forordningens forbud pr. 1. januar 2025 vil for restaurations- og cateringudstyret omfattet i nærværende forslag være skrappe end F-gas bekendtgørelsen. Udstyret, der søges om, vil være omfattet af punkt 4 og 5 i bilag 1 i F-gas bekendtgørelsen. Visse blæstkølere, catering vogne og gæringsskabe, der søges om dispensation for, er pt. ikke lovligt at markedsføre i Danmark og vil fortsat ikke være lovligt at markedsføre i Danmark afhængig af hvor meget kølemiddel, der er brugt (over 2 kg) og det anvendte kølemiddel, som samlet skal være under 5 tons CO₂ ækvivalenter og under 10 kg samlet mængde kølemiddel. For alle isterningemaskiner, gelato ismaskiner samt slush ice & milkshakemaskiner, der søges om dispensation for, er markedsføring i dag tilladt i Danmark efter F-gas bekendtgørelsen, da de indeholder mindre mængder af kølemiddel.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at medføre nævneværdige erhvervs- eller samfundsøkonomiske konsekvenser for danske virksomheder, da der kun er kendskab til italienske, franske og tyske producenter af den pågældende type udstyr. Såfremt undtagelsen ikke gives, kan det potentielt få betydning for tilgængeligheden af udstyret på EU markedet, herunder i Danmark.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Et notat om forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af de kompetente myndigheders anmodninger om undtagelser, forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker generelt at begrænse udledningen af F-gasser så vidt muligt, herunder ved markedsføringsforbud med grænser for den maksimale klimapåvirkning af de fluorholdige drivhusgasser.

Regeringen finder, at betingelserne for undtagelse generelt er opfyldt, idet der dels er tale om udstyr, der er essentielt for at sikre fødevarer sikkerheden ved hurtig nedkøling og opvarmning af fødevarer, eksempelvis blæstkølere, catering vogne og gæringsskabe og dels udstyr, som i dag er lovligt efter den skrappe danske F-gas bekendtgørelse, eksempelvis isterningemaskiner, gelato ismaskiner samt slush ice & milkshakemaskiner. Derudover er der for alle typer udstyr på nuværende tidspunkt en lille eller mindre andel af udstyret på markedet i EU, som lever op til forbuddets krav, og således behov for en kortere overgangsperiode for at tillade omstillingen til mindre klimaskadelige kølemidler for resten af markedet. Kommissionen vurderer, at en omstilling inden 1. januar 2025 ikke er praktisk mulig, og at 18 måneders undtagelse er berettiget for at undgå uforholdsmæssige omkostninger.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.